

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Podaljšanje vipavske železnice.

I.

Gibanje za železnico Ljubljana-Sv. Lucija-Videm oživilo je — kakor lahko umljivo — dremajoče vprašanje o podaljšanju vipavske železnice, katerega niso izpustili Vipavci nikdar izpred oči.

Da je to podaljšanje neobhodno potrebno, je lahko umljivo, kajti inace ostane vipavska železnica med krajevnimi železnicami to, kar je mlin brez vode. Res je sicer, da se ta železnica že sedaj nepričakovano lepo razvija, da je že sedaj, v prvi dobi njenega obstanka, aktivna, kar se more le redko o kakih lokalnih železnicah trditi; a vendar ostane le polovičarsko podjetje, ako se ne podaljša; kajti pravi promet bi se razvil šele tedaj, ako bi se podaljšala tako, da bi vezala vipavsko dolino z Ljubljano. V tem je iskati njen prvotni in glavni namen, ker promet iz krajev, koder vozi, kaže navzgor in ne navzdol. Vipavska prideluje mnogo sadja, razproda dosti vina in drugih pridelkov; a vse to je namenjeno na vzhod in ne na zahod. Tje doli nimamo razen lesa ničesa izvažati.

To bi bilo seveda za razvoj goriškega mesta neugodno; toda če pomislimo, da bi imeli po tem podaljšanju do Vrhnike na jedni in od Gorice do Červinjana na drugi strani železniško zvezo med Ljubljano in Benetkami, neodvisno od južne železnice, zvezo, ki bi bila najkrajša, najvarnejša in najugodnejša, po kateri bi se pomikal ves promet z Ogrskega in z balkanskega polotoka v Italijo in obratno, je pač jasno, da bi nadomestila ta zveza ravno goriškemu mestu stotero odvratitev malega lokalnega prometa iz vipavske doline. Gorica bi postala središče in skladišče vsemu velikemu prometu med imenovanimi deželami.

Oziraje se na to, bi bilo pričakovati, da se bodo zanimali za to zvezo v prvi vrsti zastopniki mesta, na čelu jim gospod župan. Zato so se tudi obrnili nekateri pospeševalci te ideje do njega, da bi stopi tozadevnim akcijam na čelo. In res obrnil se je s pismom z dne 20. jan. t. l. do tukajšnjega industrijalca in deželnega poslanca, gospoda Ernesta

Holzer-ja, kateri se mnogo bavi s takimi vprašanji in kateri je odgovoril v posebnem pismu g. županu, navajaje svoje nazore o tem in vseh drugih železniških vprašanjih, v kolikor se tičejo v prvi vrsti goriškega mesta. To pismo z dne 28. januarja t. l. izdal je v posebni brošurici; iz njega posnamemo glavne misli in momente ter jim hočemo dodati nekoliko opazk.

G. pisatelj pravi, da se je gradila vrhniška železnica kot delo, namenjeno olajšati zle posledice potresa l. 1895., da je bila od prvega začetka do danes pasivna ter da je umljivo stremljenje njene upravne sveta, iskati ji kako zvezo in s tem zboljšati njeno žalostno finančno stanje.

Začetka se je mislilo na zvezo z Ajdovščino; toda ker so se pokazale proti tej zvezi skoro neprekoračljive ovire in se ni vojaštvo več zanj dosti zmenilo, prišli so ljubljanski interesi na misel, podaljšati imenovano progo do Idrije, ki leži sedaj s svojim prometom proti Logatcu, a bode obrnila po dokončani bohinjski železnici ves svoj promet proti Gorici.

Iz tega izumila se je misel na zvezo vrhniške proge s sv. Lucijo do Čedad, bodisi skozi Kobarid, bodisi skozi Ročinj in od tod skozi velik predor pod Marjinem Celjem. Zadnja črta od Sv. Lucije proti zapadu bi bila sicer krajša, toda verjetnost, da se izvede, je majhna, ker bi predor imel skoro obsežnost podbrškega; dočim bi imela prva črta prednost lahke izpeljave, nekoliko strateške važnosti in bi odprla gorenjo soško dolino prometu.

Pisatelj povdarja dalje, da bi bila prva črta približno 32 km dolga ter bi stala okroglih 28 milijonov kron, dočim bi merila druga okoli 49 km ter bi stala kakih 15 milijonov kron.

Primirjaje zvezo od Sv. Lucije skozi Kobarid do Vidma z ono skozi Gorico pokaže se po njegovem računu razlika sedmih kilometrov, kajti prva črta bi merila 65, druga 72 km.

Še neugodnejša se pokaže razlika v daljavi teh dveh prometnih zvez, ako se postavimo v središče vsega italijanskega prometa, v Mestre. Videmska črta meri v

tem slučaju od Sv. Lucije 184, goriška čez Tržič in Portogruaro pa le 180 km. In ako bi se dozidala proga iz Gorice do Červinjana, skrajšala bi se goriška črta zdatno ter bi znašala le 165 km.

Gospod poslanec omenja za tem težkoče, s katerimi bi se bilo boriti pri progi Vrhnika-Idrija, ki bi merila prilično 33 km ter stala najmanj 20 milijonov kron, dočim bi pouzročila proga od Idrije do Sv. Lucije manj tehniških sitnosti in bi se gradbeni stroški lahko pokrili z 10 milijoni kron.

Gledé na daljavo je izračunal, da bi merila črta Ljubljana-Vrhnika-Sv. Lucija 85 km (do Gorice 117 km), dočim bi znašala dolgost črte Ljubljana-Jesenice-Sv. Lucija 120 km (do Gorice 152 km); a ta zadnja zveza — tako meni pisatelj — bi se dala skrajšati na 100 oziroma 132 km po železniški krivulji od Bohinjske Bele v Radovljico.

Toliko tej zvezi kakor tudi oni od Vrhnike do Ajdovščine, o kateri bomo kasneje govorili, ne prorokuje gospod pisatelj izvršitve v doglednem času z ozirom na naš finančni položaj in na velike obveze, katere je država sprejela, in z ozirom tudi na to, da niso ti projekti niti iz gospodarskega, niti političnega, niti finančnega stališča posebne važnosti.

Tako — gospod Holzer.

Na prvi pogled se vidi, da je to pismo pisano z namenom, da bi nekoliko potolažilo meščane goriške ter vsaj deloma odstranilo neprijeten utis, kateri je prouzročilo gibanje za zvezo Ljubljane čez Sv. Lucijo v Videm.

Najbrže je gospod poslanec tudi dosegel svoj namen v mestu; toda tam, kjer se trezno in stvarno razmotriva ta zadeva, je izid drugačen. Že to, da razpravlja pisatelj zvezo od Sv. Lucije do Vidma oziroma Mestre za se in ono od Ljubljane do Sv. Lucije posebej, kaže, da mu ne ugajajo števila med Ljubljano, Idrijo, Sv. Lucijo, Marjinem Celjem, Čedadom in Vidmom. To zvezo izključuje tudi iz vsake kombinacije s pretvezo, da bi bil predor pod Marjinem Celjem približno iste obsežnosti kakor oni v Podbrdu.

No, kdor si je kedaj ogledal ta svet z Marjinega Celja, mora priznati, da je ta primera zelo pretirana in nima istinite

podlage, torej nima podlage tudi trditve, da bi bila izpeljava te zveze »neizmerno draga«. Opazka pa, da bi svet sam na sebi delal velike težkoče takemu podjetju, ne more biti resna, ker ni še nikdo tega sveta preiskal; saj je še površje tega sveta med Sočo in Idrijo povsem neznano.

Res je sicer, da bi ne bila ta železnica prvega reda kakor bohinjska, a bila bi pa enotna ter vezala neposredno Ljubljano s Čedadom in Vidmom, dočim bi sestajala po gospodu Holzerju navedena zveza skozi Gorico iz različnih prog prvih in drugih vrst, kar zelo ovira — kakor obče znano — ves promet.

Zelo bode v oči v tem pismu tudi krivulja med Bohinjsko Belo in Radovljico, s katero hoče skrajšati pisatelj zvezo mesta ljubljanskega čez Jesenice v Gorico. Seveda, ako bi se take železniške krivulje tako lahko izpeljale v resnici, kakor na papirju, bi bila ideja lepa; toda tej izpeljavi protivile bi se posebno na omenjenih krajih velike ovire, in delo bi požrlo milijone. Da bi pa katera koli vlada hotela zavreči milijone v tako podjetje le radi Gorice in le radi tega, da bi odstranila Ljubljano in ves balkanski polotok od krajše zveze z Italijo, tega ne verujemo, to tem manj, ker bi bila črta Ljubljana-Vrhnika-Sv. Lucija tudi velike strateške važnosti.

Odgovor trnovski »stranki prava«.

Lokve, 2. febr. 1904.

II.

Dunajčani so torej vrgli pred 30 leti liberalizem v koš. Pa so prišli potem nekateri Slovenci k temu košu in našli notri zavrženi liberalizem. Aha! — so rekli — to bo za nas! Bomo delali furor (strašili) med Slovenci; oni so itak že 30 let nazaj... In glej, vstal je bil »Slovenski Narod« in potem »Soča«, v katerih se še dandanes kuha »liberalizem«: iz njih potem vre gnjusoba in se razliva čez cerkev in po vseh kristjanih, ki ne tulijo v »liberalni« rog.

1. Gnjusna je hrana, s katero »liberalci« krmijo svoje bralce! Vsak dan prinašajo ostudne historije iz privatnega življenja onih, ki so jim na potu; napadajo jih nevsmiljeno in po krivici,

Pošastne ve verige, kdo ste, strahu znanilke, plod noči, kaj škripate, kaj vam oči žare kot kri?

Balade:

Krvi smo tvoje in mesa!
Gorje in o n nas ne pozna,
morilec grozni, brez srca!

Pesnik:

Zažgana že grmada je,
obsojena balada je!
Le naj gori, le naj gori,
Na vse strani, na vse strani!
(Žge.)

Epigrami priskačejo. Prvi Epigram:

Devetsto brez, to se kadi,
devetsto krav, kaj ne gori?

Drugi epigram:

In ta megla!

Tretji epigram:

Ej tega kriva je voda!

Četrti epigram:

Glej liste bele, zdaj ognjene!

Peti epigram:

To pesmi bile so vodene!

(Skačejo v ogenj.)

LISTEK. Pustni požar ali pesnikovo gorje.

Tragi-burka v enem dejanju.

(Skrpal Smešilrad.)

Pesnik v svoji sobi, bega iz enega kota v drugi. Dolgi lasje padajo na njegovo čelo. Zdaj pa zdaj piše iz čaše. Poje:

Da je moje srce lira
strun bi nanjo jaz navil!
V nje vso svojo bôl in žalost
v glasih bridkih bi izlil!
Ah, čemu nihče ne ume
mojega srca tožba?
Kdo posluša svete čute,
vzdihne mojega srca?

Oj gorje ti oslepele
ljudstvo stokrat ti gorje!
Kaj moriš poete svoje
ki lepote te učel!

(Joče.)

V sobo stopi mesečina. Pesnik jo pozdravi tako:

Ti si tu, čemu me motiš?
skrij se pred menoj, oj skrij!
Ni oči mi mar več tvojih
tvojih žarkov mar mi ni!

Nisi sreče mi prinesla
medel bil je tvoj sijaj!

Idi, lažje bom pozabil,
kaj si meni bila kdaj!

Mesečina:

Kaj je tebi
da vsaksebi
si od mene v stran želiš?
Glej solzice
bledo lice
mi rose, ker me podiš!

Pesnik:

Idi, srce prekipeva,
ti bi ga užgala spet!
In ne plači, li ne veš, da
solzam smeje ta se svet!

Mesečina:

Kaj storila
sem ti, mila,
da ne maraš več za me?
Ah gomila
le bo skrila
moje peklo in gorje!

Pesnik:

Tvoj prašaj in tvoj klicaj
vrag oba odnesi zdaj!
Idi v stran v viharo noč,
višja to veleva moč!

(Ko je odšla, nadaljuje:)

To bil je boj, to bil je boj
to bil vihar grozan nocoj!
To pesnikov osveta je

osveta grozna kleta je,
a meni vedno sveta je!

Zažge velik kres in vzame svoje liste
in jih začne gledati. Prime sonet, ta ga
zgrabi za roko!

Ti misliš da trepečem, no ne boš,
Poet lažjavi ne, smo pa le mož!
Nekdaj...

Pesnik:

O molči ah, najhujša bolečin,
v nesreči srečnih dni spomin.

Sonet:

Nekdaj posilil si me bil na svet,
ta dan stotisočkrat naj bo proklet.
Od takrat si mikastil me tako,
ime da mi ostalo je samo!

Pesnik:

Bolest iz tebe govori,
zato pa hitro umri!

(Vrže ga v ogenj.)

Triplet, priskočivši:

Kedor za strune prav ne zna prijeti,
ta raji naj pri miru jih pusti!

Pesnik:

Umri ti!

(V ogenj.)

Balade stopijo pred pesnika,
Pesnik:

kakor da so oni čisti angelci. Pozabijo, kar je Bülow pred kratkim v nemškem zboru očital demokratom, namreč: Ako noče kdo z Vami biti, kličete: „Ubijmo ga!“ Zgodovina bo znala povedati, kaj so bili ti „liberalni“ ščuvvarji med Slovenci! Navedeni bodo tudi uzroki, zakaj so Slovence — tako mal narod — obkrožene od 3 sovražnih sosedov, razcepili, ko so poprej složno postopali in so dobili, če ne drugega, vsaj nižje srednje šole v materinem jeziku. —

2. Ti ščuvvarji prvaki med Slovenci — reče se po pravici — zlorabijo Slovence; in posledica njih nauka je: netolerantnost (nestrpnost), zapravljalivost in nekaka surovost, ki se kaže zlasti v tem, da se več ne spoštuje niti plemenitost, ne učenost, ne star človek.

3. Liberalci pravijo, da so dobri kristjani pravi patrijotje. (domoljubi), da skrbijo za kmeta. Bene! Kje so dokazi? Poglejmo!

a) Na Trnovem se je ustanovilo pevsko društvo „Orel“; ti pevci se producirajo v bližnjih vaseh ob času kakšnega shoda od krčme do krčme. Vzemimo, da se najde kak čudak in reče pevcem: Vi zapravljate svoj denar po krčmah! Ali ne bi bilo bolje, da ta zavrženi denar založite za čas bolezní ali starosti? Zakaj popivate celó med službo božjo? — Gotovo, tak čudak bi moral pobrati svoja šila in kopita... So to dobri kristjani?

Po njih časnikih priobčujejo umazane historije iz življenja kakšnega kristjana, ki ne trobi v njih rog; s tem širijo nemoralnost med mladino in neizobražene ljudi, izbujaajo strasti pri preprostih, nedoraslih ljudeh v najnevarniši dobi starosti... So to kristjani? Ali ni Kristus rekel: bolje bi bilo, da si pohujšljivec obesi mlinjski kamen za vrat...?

b) Liberalci pravijo, da so dobri patrijotje. Bene! Je to patrijotično, da ščuvvarji razcepijo narod v dve stranki? Delajo li oni to v korist Slovencev? Mar ni sloga pri vsakem narodu prva moč? Zgodovina to potrjuje posebno pri starem Rimu. —

Ko je nadškof Stadler v Zagrebu sprožil misel, da bi se avstrijski Slovani združili pod žeslom Habsburžanov v jedno celoto, vdobil je ukor. In glej! „Slovenski Narod“ je na ves glas zakričal: glej ga farja, kaj se utika v politiko, dobro so mu zasolili! Mar ni govoril nadškof Stadler iz ljubezni do Slovanov? In če je, zakaj ga obsojajo „liberalci“? Mar zato, ker je duhovnik? Mar niso duhovniki avstrijski državljani, ali ne plačujejo tudi oni davke, ali nimajo škofi virilni glas? „Liberalcem“ ne gre za dobrobitje domovine, ampak za njihov interes. Dokaz imamo na Kranjskem, kjer se slov. „liberalci“ jediniijo z Nemci in glasujejo proti svojim rojakom: je to patrijotizem?

c) Oni pravijo, da skrbijo za kmeta, da mu oči odpirajo. — Bene! Kje so dokazi? Mar podučavajo oni kmete, naj zasadijo svoje goljave s sadjem in koristnim drevjem, da bi s tem zboljšali pašo in povečali svoje blagostanje? Nikakor ne! Pač pa jih uče zapravljati...

Ce bi k trnovskim „liberalcem“ prišel kdo, pa bi jih naganjal, naj sadijo sadno drevje rajši, kakor da se pečajo z „liberalno“ politiko, — ta bi se močno opekli! Morebiti bi celo trdnjavo nanj posuli! Kaj se boš vtikal? — bi rekli —

mi že vemo, kaj je za nas... Skrbijo tedaj „liberalci“ ščuvvarji za kmeta? — Ne! Oni ga samo slepijo in zlorabijo..

III.

Vpraša se še: kdo podpira stebel „liberalizma“? Odgovor. je: na pol učeni, na pol bogati in propalice — torej mnogi ljudski učitelji, obrtniki, kramarji in propalice.

1. Ljudski učitelj ima 4 ljudske in 4 više šole; on zna koliko je 4 in 5; zna tudi, koliko je 8 krat 9; poleg materinega jezika se je učil tudi nemški, tedaj kdo mu je kos? Mar kmet, ki je analfabet? Mar duhoven, ki zna samo latinski več? Ali minister? Saj zna tudi učitelj nemški...

2. Obrtniki in kramarji imajo nekaj vinarjev — in ker vedo, da Jud Jajteles pravi: Denar je sveta vladar, je njih načelo: Ljubi sam sebe čez vse, a svojega bližnjega kakor ti korist donáša... Proč tedaj s cerkvijo, proč z vero!

3. Nu, propalice so za vsako rabo, ako so plačani — — In s tem končam. —

Trnovci, Trnovci! Odprite že enkrat oči in posujte Vašo trdnjavo na „liberalne“ ščuvvarje! Poprimite se pridno sadjareje, da zboljšate svoje dobrobitje! Pustite vsako mržnjo do bližnjega — in spoštovani boste, kakor so bili Vaši očetje brez „liberalne“ trdnjave...

Neduhovnik.

Dopisi.

Iz goriške okolice.

Predragi prijatelj!

Torej besedica „konec“ v zadnjih mojih dopisih te je tako razveselila, da si ji posvetil v „Soči“ kar posebno notico. Kot časnikar ali prav za prav (po tvoji domišljavosti) nekaj „cvet“ slovenskih časnikarjev bi bil lahko pogodil, da je bil oni „konec“ lastnina gospoda urednika „Gorice“, kateri je moral moja zadnja dopisa vsled nakopičenja drugega gradiva razdeliti na dve številki. Notico si naslovil torej na napačen naslov, kar si seveda naredil vedoma, da si mogel nekoliko „poflikati“ prostor v svojem listu ter izpuliti za tako lapalijo zopet par „svitlih kronic“ iz žepov ubogih naročnikov. Da ti to zlorabo ustavim, te opozorim, da boš morda še večkrat čital oni uredniški „konec“ in da pride pravi moj konec še le, ko izvršim nalogo, ki mi jo je naložil krog mojih somišljenikov, katerega smeš imenovati tudi „klub slovenskih ne farbarjev“ z ozirom na to, da si je postavil jedino zadačo, razkrinkovati tvoje „farbanje“. Kdaj to nalogo završim, zavisí od tebe, ljubček moj. Ako bi bil ti na te dopise molčal, bi bili ti dopisi že zaključeni. Moja naloga je — kakor veš — namreč bila, kaznovati te zaradi tvoje nezasišane postopanja proti „Krojaški zadruzi“, razkrinkati tvoje „farbanje“ z „narodnimi piruhi“ ter v slučaju, da ti kreneš v kako polemiziranje s temi dopisi, dovesti to polemiko do konca. Kakor vidiš, sem torej pri zadnjem delu svoje naloge, kateri potemtakem konča, ko mu zmanjka gradiva za polemiziranje. Zdaj veš, pri čem da si, in kaj ti je storiti, da zagledaš enkrat pravi konec, po katerem tako hrepeniš. Jezik za zobe in križ čez usta! In ko obdelam zaostalo snov tvojih „odgovorov“, potem

zaključim, prej ne smem. Opozorim te pa že zdaj, prijatelj moj, da ni izključeno, da se za mano kdo drugi iz našega „kluba“ oglasi v slučaju, da prideš zopet s kakimi pofarbanimi „narodnimi piruhi“ ali s čim podobnim na dan. Torej pazi, da ti ne bo treba zopet stokati po „koncu“!

Ako se pa ta moment vrne, bodi nekoliko previdnejši in spretnejši, kakor v zadnji notici o „koncu“! Če že ne moreš mojih dokazov ovreči, najbolje storiš, da jih ignoriraš in molčiš. Ti si skušaš pomagati z „zafkacijo“, ali to ni orožje za tvoje roke, ki stoje preveč pod vplivom tvoje burne nрави. Ti hočeš vpliv mojih dopisov oslabiti, primerjaje jih klobasi. Prijatelj, za to je treba dokazov. Ali hočeš morda že celó igrati ulogo nezmožljivega človeka? Ti praviš, da se je „marsikateri“ razveselil „konca“. In kdo naj je ta „marsikateri“? Pač le ti, ker ti dopisi le tebe perejo. Tvoji naročniki menda ne morejo biti ti „marsikateri“, saj vedno trdiš, da ne bere noben pameten človek „Gorice“. Svoje naročnike pač smatraš za pametne, ker ti polnijo žep. Naročniki „Gorice“ pa zopet ne morejo biti, kajti oni podpirajo „Gorico“ ravno zaradi tebe, ker obsojajo tvoje pogubno časnikarjenje od razkola sem. Preostaneš torej le ti, srček moj. Če so ti pa ti dopisi res taka klobasa, kaj se za nje brigaš, kaj se jih toliko bojiš, da se zaradi njih opravičuješ in izgovarjaš v člankih, dopisih in noticah? Ti kot „velik politik“ bi ne smel take klobase v svojem „velikem“ časniku niti omenjati. Ha, ha, revček moj! Lisica je rekla zrelemu grozdju, da je kislo, in ti praviš tem razkrinkujočim dopisom, da so žaltavi in za te prav hudo žaltavi, da ti že zgago provzročajo.

Predno preidem k nadaljevanju „poglavja o žepu“, se moram povrniti še enkrat k tvojim „političnim sleparjem“, oziroma k dotični notici, in sicer k enemu stavku, in ta se glasi: ... ali ne ve, da je bil v njej (v „Soči“) — po zaslugi Gregorčičevi — opran marsikak nunc v deželi... Prijatelj, ti si podoben bedaku, ki sedi na veji, katero žaga pri deblu. Ta mora pasti, in urednik, ki ovaja v listu svoje nekdane sotruidnike, mora tudi propasti. Prijatelj, ti veš, kako sveta je urednikom poštenih listov tajnost imen sotruidnikov, osobito takih, ki delujejo za list brezplačno. Tudi ti si nekdaj to uredniško poštenost visoko držal, dobro vedoč, da je le tako mogoče spraviti marsikatero resnico v javnost. Odkar si si pa ogrehtil dušo z razkolom, padaš vedno nižje in se zatekaš celo k ovaduštvu. S tem si se postavil sam na sramotni oder, katerega ni doslej nastopil še noben slovenski časnikar. Tvoj nekdani nasprotnik in sedanji prijatelj Malovrh pri „Narodu“ si „spoga“ tudi osebné napade, da se iskre krešejo, ali tako nizko ni padel, da bi bil denunciral svoje nekdane sotruidnike. Tebi je pa izdajanje prešlo že v kri in meso; saj ni dolgo tega, da si celo svojega razkolnega sodruga denunciral zaradi spisov v „Soči“, ki so ntili socialni razpor med slovenskim meščanstvom. Po imenu ga seveda nisi imenoval, ali moji somišljeniki v mestu, ki poznajo dobro meščanske družabne razmere, so ga kar s prstom otipali. Če pa ni celo tvoj pobratim varen pred tvojim ovajanjem, ko se postavljaš ti sam v veliko nevarnost, da bi utegnile v slučaju reagiranja od njegove strani priti na dan vajine grde zakulisne spletke in mahinacije iz razkolnih dni, kaj naj velja o drugih, s katerimi te ne vežejo nikaki taki oziri na lastno kožo? Zato pa naj bodo vsi oni, ki ti zaupavajo tajnosti in te nesebično podpirajo, prepričani, da utegne priti tudi za nje čas britke prevare, kakor je prišel za dr. Gregorčiča.

Oni ovaduški stavek, katerega sem višje gori prepisal iz tvoje „Soče“, ne pravi seveda nič novega; to si že pred leti ovajal na dolgo in široko, upajoč od tega grdega čina Bog ve kakšega vspeha. Ta je seveda izostal, ker tebi nikdo več ne veruje, ker je vsakdo prepričan, da kar pišeš proti dr. Gregorčiču, je ravno toliko resnično, kakor to, kar si pisal proti „Krojaški zadruzi“, da je vse plod tvoje razburjene domišljije, in ker se od ovaduštva vsak pošten človek, prijatelj in nasprotnik, s studom odvrča. Ali to ponovno ovajanje je v visoki meri značilno kot nov dokaz za mojo trditev, da je bila tvoja uprizoritev razkola zgolj osebnostne in prav nič načelne nravi. Prijatelj, kdo so bili ti „nunci“, katerim hočeš z ovaduškim stavkom koristiti? Pač le duhovniki, kateri niso celo s tedanjjo „Sočo“ simpatizirali, ko je bila še glasilo dr. Gregorčiča. Ti so pač bili in so v tvojih očeh „ultra-klerikalci“. Kaj ne? Komu ima torej tvoje ovajanje služiti? Odgovor: po tvojem mnenju „ultra-klerika-

lizmu“. In škodovati? Odgovor: po tvojem mnenju „klerikalcu“ dr. Gregorčiču... In potem imaš še železno čelo svečano prisegati javnosti, da vodiš le boj za načela! — A. K.

Iz Dornberga. — (Nesreča v Dornbergu.) — (Na naslov c. kr. železniškega ravnateljstva.) — Kako se je zgodilo? Ko je dne 8. t. m. v ponedeljek zvečer dospel vlak na dornberško postajo, je izstopil Matija Repič iz Šturij v družbi tovariša in je skočil v čakalnico, da izpije merico pijače. Vlak se je pred časom — to je dognano — jel pomikati naprej. Naglo je skočil imenovani s tovarišem proti vozu. Ta je dosegel voz, Repič pa je padel med dva vagona, je bil pomét in na mestu mrtev. Bil je dva dni v dornberški mrtvašnici, v sredo so ga odpeljali v Šturje.

Nevolja ljudstva. Že dalje časa se med vipavskim ljudstvom zbira nevolja zaradi neprimernosti in nerednosti, ki jih vidi na železničnem osebuju. Ljudje vedo, da je v rokah teh oseb njihovo zdravje, da, njihovo življenje. Zato pa tudi po pravici s pozornim očesom gleda nanje. Tukaj podajemo sodbo dornberškega občinstva. Upamo, da pride glas tudi od drugod. V tako važnih rečeh zahtevamo red!

Železnično osebje — in treznost. Večkrat se primeri, da nekatere osebe, ki so v službi, med vožnjo vlaka niso trezne. Vidimo jih popivati na vsaki postaji. Uslužbenci so se že na potu med seboj sprli na način, ki je očitno pričal, da niso trezni. Od oseb pri tako važnem poslu zahtevamo, da so vse-skozi trezne.

Načelnik postaje v Dornbergu, g. Marinka, je v svojem poslovanju premalo točen. Zgodi se, da došlo pošiljatev naznani — četrti dan po dohodu. Blago, namenjeno dornberškemu trgovcu je šlo naprej v Batuje. Kako ne: g. Marinka je imel tisti večer polno roko posla pri veselici in plesu „liberalnega“ društva. Da dostavi pošiljatev na napačno adresu, imamo le za nesrečno pomoto. Zakaj g. Marinka ni točen v dolžnostih? Zato, ker si daje veliko opraviti s snovanjem in vodstvom „liberalnih“ društev v Dornbergu. Ali je načelnik postaje za to poslan sem, da bo načeloval „liberalcem“? Čakalnico na postaji je dajal skoz delj časa na razpolago „liberalnemu“ društvu, da so se v njej poskuševale igre. Tudi je bila čakalnica že prepuščena za ples. — Gospoda načelnika bomo cenili, kadar bo mirno na postaji vršil svoje dolžnosti. Politiko naj pa pusti pri miru in naj ne bega naših ljudi! Opozarjamo ravnateljstvo železnice, da ga opomni tega.

Gosp. Marinka je bil na dan nesreče odsoten. Bil je na plesu v Ajdovščini. Nadomestoval ga je magaziner, slovensčine popolnoma nezmožen in za tak posel pač nesposoben. Čujemo, da so ostali tudi nekateri drugi uslužbenci na plesu, in so jih nadomestovali neveseli ljudje. V tej točki naj se stvar posebno pojasni!

Prodaja pijače v dornberški čakalnici je sokriva nesreče. Koliko pa je Dornberg oddaljen od Gorice in Ajdovščine, da bi bili potniki tukaj že potrebni vina in žganja? Nadalje: tukaj potnikov nihče ne opozarja z zvonenjem ali klici, da treba vstopiti, kakor na restavracijah večjih postaj, zato pa nikakor ni umestno, da se moti ljudi s pijačo tisti hip, ko vlak postoji. Torej proč z vinom in žganjem iz dornberške čakalnice!

Zaključujemo: Nekaterih uslužbenih oseb lahkomiselnost, ki se je poznala zlasti tisti večer, nadalje ples v Ajdovščini in pijača v čakalnici so dali povod obžalovanja vredni nesreči. Priznavamo pa, da so tudi nekateri uslužbenci pri naši železnici preveč upreženi tiste dni, ko gre vlak po trikrat na dan. — V tem oziru naj vodstvo preskrbi pomoči!

Politični pregled.

Banffy-jeva nova stranka.

Bivši ogrski ministerski predsednik grof Banffy snuje novo stranko, ki naj bi se imenovala ogrska stranka prava. Dne 1. februarja je „ta“ mož v nekem govoru razvil program te nove stranke. Temeljna načela nove stranke obsegajo: Povsod mora priti do veljave madjarski jezik in kultura, da se tako pripravljajo pot enojezični, madjarski narodni državi. Na zunaj je povsod povdarjati samostojni državni obstoj ogrskega kraljestva. Izpeljati je treba popolno enakost z Avstrijo. Glede ljudskega glasu zahteva Banffy, da morajo biti šole tako urejene, da se vsi državljani nauče madjarsčine. Dalje zahteva ustanovitev samostojne denarne banke in v zvezi s to samostojno ca-

Zadnji epigram pesniku:

Vselej sem te spoštoval,
dasi verze si koval!
Danes stokrat si mi dražji,
Ker si epigrame žgal!

Pesnik:

Kako je ljubka deca ta,
dovtipa polna zdravega!

(Oči mu zažare.)

Kesal se boš, hudobni rod,
kesal velikih svojih zmot!
Zato ker nisi me poznal,
brez luči moje boš ostal!
Vse, vse, požre naj plamen,
osveta moja to je...

Sonet (v ognju):

Amen!

Roman:

Z nevestico tu sem roman,
da v ognju bodem pokončan!

Pesnik:

To vedel sem, ti si junak,
ne vidi takih, kakor ti,
romanov teden vsak!

(Skoči z novelo v ogenj.)

Končano njuno je življenje,
a kdaj, kdaj moje bo trpljenje?

(Iz kota pride tragedija in komedija in stopita pred pesnika.)

Tragedija:

Morila sem grozno,
zato me čaka to!

(Skoči v ogenj.)

Komedija (mahaje z rokami):

Izrabljala nikdar nisem smehu,
zato po meni ne bo joku!

(Skoči v ogenj, ki praskeče in sveti po sobi. Pesnik se oddahne in pije.)

V sobo stopi Slava:

Kako pa to, no pa naj bo,
spametoval se je, lepo!

Pesnik:

Prepozno, ah, osoda moja,
vse pokončal je ta požar!
Nikdar ne bodeš žena moja,
mi venčala glave nikdar!

Slava:

Nikdar!

(Pesnik omedli.)

Slava se približa kupu pepela in siplje tega na čelo pesnikovo:

Pokori se, pokori,
pa nikdar več ne nori!

Skozi okno strmi pepelnična sreda:

A zadnja moja bo beseda!

Minul je pust, tu sem jaz pepelnična sreda.

rinsko ozemlje. Volilno pravico treba razširiti, delavstvo naj postane deležno volilne pravice. Splošne volilne pravice Banffy noče priznati z ozirom na narodnost. Zahteva celo, da bi smel samo oni voliti, ki razume madjarščino.

Macedonske razmere.

Vsaki dan prihajajo iz Macedonije čudnejše vesti med svet, ki kažejo na vse kaj drugega, nego pa na pomirjenje macedonskih ustašev ali pa na izvršitev reform. V okolici Drinopolja se napravljajo male trdnjave. Turčija v Mali Aziji pridno mobilizira ter spravlja vojaštvo v Macedonijo. Turki vojaki napadajo in mučijo kristjane, ne da bi bili zaradi tega kaznovani. V Bolgariji se že odkrito govori o pričetku vojske. Istotako se na njo pripravljajo tudi Srbi in ne preide mnogo dni, ko se prikažejo tudi pri nas v Avstriji taka znamenja.

Rusko-japonska vojska.

Poročila, ki prinašajo o vojnih dogodkih na skrajnem Vstoku nemški, angleški, ameriški in židovski italijanski listi so, kakor se je že v teh malih dneh dokazalo, od kar je začela vojska, ne le samo skrajno pretirana, marveč nekatera celo naravnost izmišljena v uredništvih dotičnih listov. Posebno je mojster v tem pogledu tržaški židovski list „Il Piccolo“. Kdor je zasledoval njegova poročila, prepričati se je moral, da ni temu listu nikakor na tem ležeče, da bi svoje čitatelje kolikor mogoče natančneje obvestil o tem, kar se godi v vojski, ampak da je njegova prva skrb ta, kako bi si s senzacionalnimi vestmi pridobil čim večje število čitateljev ali bolje rečeno odjemalcev svojega lista ter si s farbanjem radovednih čitateljev polnil svoj žep. Najlepši dokaz za to našo rditelj je bila pač vest, da so se Japonci polastili Port-Artura ter da so uničili vse tam nahajajoče ruske vojske. To vest je priobčil tržaški „Piccolo“ v petkovi svoji večerni izdaji, ki je bila popolnoma izmišljena z jednim namenom, z njo napraviti lov na odjemalce lista, dokazuje dejstvo, da ni bilo čitati slične vesti v nikakem drugem listu in da se je pozneje tudi „Piccolo“ glede nje naredil popolnoma neumnega. Če ne ravno tako nesramno, je pa približno slično farbanje nemških in angleških listov s svojimi poročili o vojnih dogodkih na skrajnem Vstoku. Seveda imajo angleški in nemški listi drugi namen, nego ga ima „Piccolo“. Nemški in angleški listi hočejo namreč s tem, da ponižujejo ali pa tudi zamlčujejo ruske uspehe, od druge strani pa izmišljajo ter pretirajo japonske uspehe, Rusiji škoditi v finančialnem oziru. Take vesti in slična poročila upljujejo na vsak način neugodno na ruski kredit in na ruske vrednostne papirje ter povzročajo brezdvomno njih padanje, objednem pa otežujejo Rusiji stanje, ako bi bila siljena iskati posojila v Inozemstvu. Pa tudi ta nakana se bode tem zakletim sovražnikom gotovo izjalovila in posebno še zato, ker ima, kakor je znano, Rusija največje denarne prihranke na svetu, ki so znašali koncem leta 1903 1 milijardo rubljev, in ki gotovo zadoščajo za pokritje stroškov, katere bode imela Rusija v ti vojski. Sicer pa je omenjeno časopisje samo sprevidelo, da je s svojimi sporočili spravilo pri občinstvu samo sebe ob kredit, ker je bilo že v tako malo dneh tako grdo postavljeno na laž vsled poznejših svojih lastnih poročil, ki so popolnoma nasprotna onim, katere je to časopisje s takim pompom in s tako gotovostjo obešalo na vrat svojim čitateljem koj pri začetku vojske.

Popolnoma sapo je zaprl ruskim sovražnikom velikanski uspeh ruskega brodograditelja na samih japonskih tleh. Rusko brodogradništvo in o katerem so Japonci mislili, da se ne more od tam zaradi ledu gani, odplulo jo nanaglo proti najsevernejšem otoku Japonske, Jessu, in je bombardiralo v torek tamošnje veliko mesto Hakodate, broječe 78.000 prebivalcev, in je je tudi popolnoma porušilo. To so Rusi toliko lagje storili, ker so bili Japonci tako neprevidni, da so vse svoje vojske ladije poslali proti Port-Arturu ter da niso nobene obdržali na japonskem obrežju. Istega dne še, ko so Rusi porušili japonsko mesto Hakodate, so bili Japonci od Rusov zopet hudo poraženi na suhem. Japonci so hoteli severno od Port-Artura v bližini mesta Daljni na polotoku Liatung izkreati nekaj vojaštva. Izrekli so dva polka, v istem hipu pa so jih obkolili Rusi in uničili oba polka do zadnjega moža.

Ruska trdnjava Port-Artur Port-Artur leži na južnem koncu polotoka Liatung. To trdnjavo je zgradil

Prus Hanecken in je bila pred japonsko-kitajsko vojsko kitajska lastnina. Japonci so pa to trdnjavo vzeli Kitajcem, ter jo popolnoma porušili. Pozneje je Rusija to ozemlje, kjer je preje stal Port-Artur, vzela od Kitajske v najem. Rusija je mislila s prva graditi rusko trdnjavo prav na istem mestu, kjer je stal poprej Port-Artur. Posebna komisija pa je odločila, da se naj nova trdnjava sežida na Zlati gori, nekoliko bolj proti severu. Utrdbe obsegajo tri forte, ki so preskrbljeni z najmodernejšimi in najzibornejšimi topovi. Utrdbe so izvedene tako, da je pred vsakim napadom zavarovano pristanišče, ki ima prostora za kakih 20 velikih vojnih ladij, kakor tudi pod trdnjavo se nahajajoče mestice. Obče se smatra, da ni moči, ki bi mogla zavzeti Port-Artur. Posebno je treba naglašati, da ima Port-Artur velikansko ladjedelnico, kjer se lahko popravijo največje vojske ladije. Port-Artur je sedež namestnika Daljnega vztoka admirala Aleksejeva. Luka obstoji iz prostornega zapadnega in manjšega izhodnega pristanišča, ob katerih leži pravo mesto Port-Artur. Z Rumenim morjem je luka zvezana s kanalom, ki je 1 km dolg in 335 m širok. Bregovi kanala so zavarovani z močnimi utrbami. V trdnjavi je sedaj okoli 30.000 vojakov in zatruje se, da bi ta garnizija lahko vzdržala obleganje dve leti.

Admiral Aleksejev javlja, da je pred Port-Arturom eksplodirala transportna ladja „Jenisej“, ker se je zadela v podkop (mine), ki ga je sama položila. Veliko število častnikov in mornarjev je mrtvih. Več častnikov in 200 mož se je rešilo. („Jenisej“ je obsegal 3000 ton. in imel 12 topov.)

Pred francoskim poslaništvom v Petrogradu so bile velikanske ovacije. Množica je navdušeno klicala: „Slava Francozom!“ Francoski poslanik je v družbi ruskega vojnega ministra Kuro-patkina prišel na balkon. Navdušenje množice je bilo nepopisno, ko sta si minister in poslanik pred množico iskreno stisnila roke.

Ko je prebivalstvo Petrograda izvedelo, da sta poslanka Klofač in Baxa v imenu češke radikalne stranke poslala izraz simpatije, so bile pred palačo mornarice velikanske demonstracije za slovensko vzajemnost. „Slovensko društvo“ se je brzojavno zahvalilo Čehom.

Z bojišča ni zadnje dni prav nobenih zanesljivih poročil. Angležki in naši italijanski židovski listi pa prinašajo najneverjetnejše vesti, ki si druga drugi tako nasprotujejo, da jim nobeden trezen človek več ne verja.

Domače in razne novice.

Železniški minister dr. pl. Wittek je prišel včeraj v spremstvu mnogih višjih uradnikov v Trst. Namen njegovega potovanja je, da si ogleda in se osebno prepriča o napredovanju del pri gradnji bohinske železnice.

Obolel je in sicer jako opasno č. g. Anton Jug, vikar v Sovodnjah. Mašuje ne uže 3 tedne. Priporočamo ga s obratom v pobožen „memento“.

Poroke. — V četrtek se je poročil c. kr. notar v Kanalu g. dr. Ferdinand Terkuč z gospo Marijano roj. baroninjo Plenker, vdovo baroninjo Czoernig. Isti dan sta se poročili v Lokavcu pri Ajdovščini hčerki veleposestnika in lesnega trgovca g. Frana Hmelaka, in sicer gđ. Paula z g. Ivanom Knaus-om, nečakom znanega velečlaza z lesom v Trstu g. Ivana Mankoča, in gđ. Justa z g. Alojzijem Lokar-jem veleposestnikom in lesnim trgovcem v Ajdovščini.

Srečno bilo!

Odlikovanje. — Naš cesar je podelil tuk. veleindustrijalcu deželniemu poslancu g. E. Holzerju viteški križec Franco-Jožefovega reda.

Zrelostni izpit. — Dne 12. t. m. sta napravila na tukajšnji gimnaziji z dobrim uspehom zrelostni izpit abiturjenta gg. Gruden in Lorenzon.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništva: Alojzij Matelič, kurat v Soči, mesto venca na grob sošolca profesorja Kranjca 20 K; Janez Abram, kanonik v Gorici 90 K.

Srečna hvala!

Lep dar. — Monsignor I. Abram nam je izročil 90 K za „Šolski Dom“, 90 K za „Alojzijeve“ in 30 K za slov. sirotišče. — Bog živi 91-letnega starčka, našega posebnega dobrotnika še mnogo let in mu obilo poplačaj!

Družbi sv. Cirila in Metoda je podarila gospa Matilda Teodorovič kot polovico prebitka dohodkov deklamatoričnega večera v „Čitalnici“ 10 K.

Poročilo o občnem zboru „Šolskega Doma“, ki se je vršil včeraj, smo morali odložiti za prihodnjo številko. Žalostne spletke. — Regnicolo prof. Francesco Chiminello, ki je prišel pred kratkim v Avstrijo, je objavil proti nam in proti g. oskrbniku Širci v demokratskem listu „Il Gazzettino“ par poslanic, ki pričajo, da smo vse prav pisali, kar smo pod tem naslovom objavili. Poslanice so pisane v slogu, ki ne pristojajo izobraženemu človeku. Vsi razumni v Gorici se tej bedariji smejejo in sodijo iz tega, da je mož nesposoben za tak posel in je najbolje, da odide... To je pa tem bolj žalostno, ker piše nekako v imenu matere prednice uršulinskega samostana. Uršulinski samostan v Gorici izgublja s takimi poslanicami ugled. Sodba naša in vseh razumnikov v Gorici je: Proč s takimi bedarijami, ki delajo sramoto. Ali se spodobijo, da duhovni vodja uršulinskega samostana v Gorici in po njem nekako tudi prednica poslužujeta liberalnih listov?! Regnicolo preti, da bo objavil proti oskrbniku g. Širci razne nedostatke (mancamenti). Svobodno mu! Toda glavni nedostatek je v konfuzni glavi!

O tem bomo še govorili!

Veliki ples slovenske „Goriške Čitalnice“, ki se je vršil v nedeljo, obnesel se je v vsakem pogledu izbornu. Vdeležilo se ga je tudi več častnikov tukajšnje garnizije. Počastil je ples z svojo navzočnostjo voditelj tukaj. okr. glavarstva, c. kr. dvorni svetnik preblag. gospod grof Attems.

Hubelj. — Po laških tukajšnjih časopisih straši že mesec in mesece zaporedoma huda polemika med pristaši Mrzleka in med pristaši Hublja, to je med onimi, ki bi hoteli imeti v Gorici vodo iz Mrzleka ali pa iz Hublja. Seveda preteče še mnogo in mnogo let, ko bomo v Gorici pili kronberško in soško vodo, in bo ostalo vprašanje glede hubljeve in mrzlekovske vode zgolj le vprašanje, ki bode še nadalje strašilo po goriških italijanskih listih. Misel, da bi se napeljala voda iz Mrzleka, bode vsaj za nekaj časa zaspala, ker so se pretrgali dogovori z dunajsko tvrdo Kurz in tov. in se ni oglašila druga tvrdka, ki bi se hotela baviti s tem vprašanjem. Na površje pa pride vprašanje glede hubljeve vode, in to vodo si bode ogledovala posebna mestna komisija večkrat pri izvirku. Taka komisija mudila se je tudi te dni pri hubljevem izvirku, in glasilo goriškega magistrata priporoča, naj bi ta komisija pogostoma hodila k izvirkom Hublja ter občudovala Hubljevo vodo. Mogoče je, da se Hubelj konečno usmili te komisije in Goričanov ter da priteče sam v Gorico. Da bi pa Goričani napeljali hubljevo vodo v Gorico, o tem ne misli nobeden resen človek, ki Goričane pozna.

Shod zastopnikov zavarovalnic govede dne 4. februarja je bil prav dobro obiskovan. Celo Bovec je poslal svojega zastopnika v osebi č. g. kurata na Srpenici. Razgovor je vodil g. deželni poslanec Grča. V imenu odseka je poročal g. Štrekelj. Obravnaval je posebno dve točki pravil deželnega zavoda, ki naj bi se spremenili.

Prva zadeva cenilne in ogledne pristojbine. Slišalo se je o tem mnogo različnih opazk. Soglasno pa se je izrekla želja, da naj pravila ne določajo teh pristojbin, ampak naj vsaka podružnica zase določi pristojbine.

Druga točka pa obsega vprašanje o povračilu morebitnih predplačil. Člen 55. pravil deželnega zavoda se glasi: Ako bi slučajno primanjkovalo denarja v blagajni osrednjega, okrajnega ali podružnega zaloga, se dovoli v pokritje tekočih stroškov iz deželnega zaloga z brezobrestni predjumi. Predjumi, ki jih je dovolil osrednji zalog, se zaračunajo med deželne podpore prihodnjega leta. Koncem vsakega upravnega leta pa se bodo vračali ti predjumi, dovoljeni posameznim okrajnim zalogom in dotičnega pričravnega zaloga; predjumi, dovoljeni podružničnim zalogom, se povrnejo iz zaloga dotičnih podružnic. Ako bi okrajni pričravnega zalogi ali podružnični zalogi ne zadostovali v pokritje navedenih predplačil, se bode potirjalo v prihodnjem upravnem letu dokladne zavarovalnine v razmerju s zavarovalninami prejšnjega leta. V slučaju posebno občutljivih škod se bode lahko razdelilo potirjanje dokladnih zavarovalnin na dve ali več upravnih let. Dokladno zavarovalnino se naloži, ako bode kak okrajni zalog slučajno izčrpan, vsem zavarovalnicam dotičnega okraja; za primanjkljaj v kakem podružničnem zakladu pa bodo plačevali doklade le zavarovalnici dotične podruž-

nice. Poročevalec opozori, da v slučaju posebnih nesreč ter zadolženja manjka garancija vrnitve. Vzemimo, da bi bilo potirjanje vračila, to je dokladnih zavarovalnin, razdeljeno na dve ali več let. Konec prvega leta pa bi večina, ali vsi podružničarji izstopili, kedo bo potem vračeval predjume? Za tak slučaj manjka obveznosti, da morajo takratni udje poravnati predplačila predno smejo izstopiti iz zavoda. Naprošen je bil dež. poslanec Grča, da naj zagovarja premembo pravil v navedenem zmislu. Nekateri zborovalci so se spodtikali tudi nad tem, da se bo uradovanje z predsednikom osrednjega zavoda preveč zavlačevalo in razni drugi pomislili so prišli v razgovor in bili pojasnjeni. Sploh se je opazalo, da so se krajevne zavarovalnice jako priljubile in da bo precej težaven prehod iz krajevnih zavarovalnic v deželni zavod. Deželni odboru bo treba skrbeti, da ustanovi podružnice deželnega zavoda v tistih občinah, kjer nimajo še krajevnih zavarovalnic, polagoma pa bodo tudi te pristopile k deželni zavodu, posebno ako vodstvo pride v spretno roke.

Italijanske paralele v Gorici. — Tržaškemu „Piccolo“ se z Dunaja zopet brzojavlja, da je popolnoma izmišljena vest o premeščenju italijanskih paralelek iz Inomosta v Gorico in potemtakem seveda tudi vest, da so se v ta namen že najeli prostori „Hotela Südbahn“. Saj se je zdela pa že tudi nam skoro neverjetno, da bi se bil spremenil že v tako kratkem času tako imeniten „narodni piruh“, kakor je „Hotel Südbahn“ v tako smradljivi klopotec.

Ali je mogoče? — Pravijo, da so imeli v neki laški župniji na slovensko-furlanski meji slovesnost pred nekaj dnevi, in po slovesnosti navaden obed ter da se je pri obedu napivalo na izgon slovenske duhovščine iz mesta Gorice, in to v navzočnosti moža, ki je v Gorici večkrat povdarjal potrebo slovensko-italijanske katoliške stranke. — Ali je mogoče, da bi bilo to resnica? — Tako vpraša Mardohej II.

Predor na bohinski železnici med Podbrdom in Bohinjsko Bistrico. — Dela v tem predoru napredujejo izvrstno. Od strani Bohinjske Bistrice izkopali so ga že 3000 metrov, od strani Podbrda pa 2466 metrov. Ker bo ves predor dolg 6334 metrov, ga manjka še izkopati za 868 metrov.

Štrajk v papirnici v Podgori. — Sinoči je dobilo tukajšnje okr. glavarstvo naznanilo, da so začeli tamošnji delavci in delavke štrajkati. Povod štrajku je baje ta da sta bili odpuščeni iz dela dve delavki, ki sta bili v tovarni že mnogo let in to brez vsakega vzroka, in brez vsake odškodnine.

Iz Čepovana nam pišejo: Veselica katero je priredilo „Prostovoljno ognjegasnno društvo“ dne 14. feb., obnesla se je izvrstno. Kar se tiče petja, ugajale so te točke tako, da so jih morali ponavljati — vse hvale vreden je zlasti solospjev „Rožmarin“, spremljan s harmonijem. Tudi igra „Pravica se je skazala“, dela čast igralcem, ki so prvič nastopili — posebno lepo je svojo ulogo rešil berač in jud Abraham. Čast prirediteljem veselice — pred vsemi, kakor smo slišali, g. učitelju Mlekužu — prosimo, še večkrat tako!

„Posojilnica in hranilnica“ Biljana-Medana na Dobravem bo imela v društvenih prostorih svoj letni občni zbor 4. nedeljo v postu t. j. 12. marca ob 5. uri pop. Dnevni red: 1. Nagovor načelnika; 2. Potrditev računa za l. 1903; 3. Volitev novega odbora; 4. Sprememba društvenih pravil; 5. Slučajnosti. O d b o r.

Vojaški nabori preloženi. — Ker bo trajalo zasedanje delegacij delj časa, nego se je mislilo iz začetka in se mora zaradi tega odložiti sklicanje državnega zbora na poznejši čas, so se vojaški nabori, ki so imeli pričeti že meseca marca, odložili za jeden cel mesec.

Tragedija v Opatiji. — V Opatiji se je 15letni sin restavraterja Metza sprl v kuhinji s kuharico. Deček je v jezi zagrabil oster nož in ga sunil kuharici v prsa. Kuharica se je zgrudila in na mestu umrla. Morilec je pobegnil.

Macedonski odbor v Ljubljani. — Odbor, ki se je osnoval v Ljubljani in ki je imel namen pobirati milodare za macedonske begune, se je te dni razdružil, ker je stavila vlada do njega take zahteve, katerih ni mogel vsprejeti. Med drugim je zahtevala vlada od tega odbora, da bi moral izročiti nabrane doneske deželni vladi v Ljubljani, katere bi jih poslala c. in kr. poslaništvu v Carigradu, ki bi po svojem civilnem agentu in njegovih organih, odnosno po krajevnih odborih skrbelo za primerno raz-

delitev podpor. Ker pa ne daje taka odredba odboru garancije, da bi prišli nabirati doneski v prave roke, se je isti raje razdružil in priporočila Slovencem, naj določijo svoje darove za macedonice uredništvom slov. listov, katera bodo zato skrbela, da pridejo take podpore na pravo mesto.

Pomnožitev avstrijskih garnizijskih čet na Tirolskem. — Z ozirom na pomnožitev avstrijskih vojaških garnizij na Spodnjem Tirolskem, poziva „Messaggero“ laško vlado, naj dobi pojasnila, zakaj se je to zgodilo.

Senzacionalna iznajdba — Ravatelj obrtne šole za stroje v Celovcu, vladni svetnik Gustav Schafl pl. Mühlfort, je iznašel popolnoma avtomatično delujočo puško. Prišel se je že pogajati z vojnim ministrom.

Ameriško meso. — Kakor povsod, tako je tudi na Dunaju jako poskočila cena govejega mesa. Zato so začeli nekateri preiščevati, ako bi ne bilo dobro vdobivati govejega mesa iz Amerike in Avstralije, ki bi bilo ceneje od domačega. Te dni je prišlo na Dunaj kakih 10.000 kg ameriškega mesa. Naša vlada pa je prepovedala uvoz ameriškega govejega mesa v našo državo. Onih 10.000 kg ameriškega mesa prišlo pa je na Dunaj pod pretvezo, češ, da je isto angleške provenijence. Temu so prišle oblastnijske na sled ter so prepovedale razprodajo omenjenega mesa, ki se v sedanjem južnem vremenu najbrže vse pokvari. Podvzetniki omenjene pošiljke so se sicer podali k dr. Koerberju in prosili ga za pomoč. On pa jih ni prav nič prijazno vsprejel ter jih poslal h kompetentnim oblastnikom. To meso so namestili prodajati kilogram po jedno krono in 20 vinarjev. Pravijo pa, da je meso mnogo slabše od našega. Sicer pa je res čudno, da bi bila ravno Avstrija prisiljena dobivati meso iz Amerike, da bi ž njim konkurirala proti cenam domačega mesa. Po mnenju onih, ki poznajo tozadevne naše razmere, je cena mesa pri nas sploh jako pretirana in neopravičena. Ako bi imela vlada le količjak dobre volje, odstranila bi lahko koj sedanjno draginjo mesa in znižala istemu ceno najmanj za 40 vin. pri kilogramu.

Novi stolp sv. Marka v Benetkah. — Iz Benetk se poroča, da so se leseni odri pri zgradbi novega Markovega stolpa udali, ker se je ponižala zemlja. Boje se, da se poruši vsa dosedanja zgradba in kraljeva palača.

Prvi slovenski zdravnik v Ameriki. — Nedavno je bil na čikaški univerzi promoviran doktorjem vsega zdravilstva Slovenec Martin Ivec. Rojen je bil na Kranjskem, a prišel že 10 let star v Ameriko. Najprvo je bil učitelj, potem pa šel študirat medicino v Minneapolis. Ves čas svojih študij se je sam zdrževal. Nastani se v Čikagu, pozneje pa se namerava preseliti v Joliet.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Loterijske številke.

13. februarja.

Dunaj 26 55 79 67 4
Gradec 47 33 21 59 19

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne

- - - kave. - - -

Pokusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Pozor! Pozor!
Vsako pilo in strugalo se jamči.

Kovače, ključavničarje, mizarje, čevljarje itd. se opozarja, da staračila in strugala (rašpe) se zopet na novo nasekajo jako po ceni. Pri-nesite ali pošljite jih takoj v novo delavnico pil in strugal v Gorici ulica Duomo 3, Vsakovrstne nove se izgotavljajo.

Odda se v najem velika soba

s prostim vhodom

v ulici Morelli hšt. 32, II. nadstr.

iii

Kleparska delavnica
v Rabatišču št. 10

Podpisani se toplo priporočajo svojim rojakom v mestu in na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor: cevij za vodo, žlebe za stavbe, kuhinjske prilprave itd. Prevzema tudi vsako popravilo po zmernih cenah. Zagotavlja točno in solidno postrežbo udani

R. Forcessin, klepar.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporočajo

prištna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

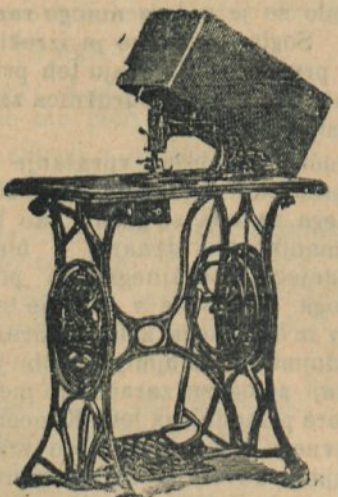
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti. Priporočajo se slav. občinstvu

Mnogo denarja!

od 800 K na mesec zamore vsakdo zaslužiti lahko, pošteno, brez stroškov in posebnega znanja. Pošlje naj takoj svoj naslov pod E 1095 na: Annoncen-Abtheilung des „Merkur“, Mannheim, Meerfeldstrasse št. 44.

Cigoj & Nemec

veletržca z vini

v Gorici, Passaggio Edling št. 5, V. Municipio št. 1 in 5.

priporočata svojo zalogo izbornih črnih in belih vin iz najboljših istrskih, vipavskih in briskih kletij.

Prodajata od 56 l. naprej.

Zima je tu

pa tudi potreba je tu, kupiti za hišno oziroma lastno potrebo raznega zimskega blaga.

Ponovno se tedaj obrača vdano podpisani do cenj. svojih odjemalcev s prošnjo, da se pri nakupu raznih zimskih potrebščin tudi za naprej blagovolijo obrniti v prvi vrsti na njegovo trgovino, koja nudi cenj. odjemalcem vedno priliko za neprekosljivo ceno in dober nakup vedno svežih in solidnih raznovrstnih pletenin iz bombaža in volne, kakor:

nogavice, rokavice, jopice, srjace, hlače, zimske šerpe, rute, čepice, volno itd. Dalje priporočajo še zadnje novosti kakor: raznovrstne kožukovine, zimske čevlje za dame, ruske galoše, dežnike, moderce, bluze, spodnja krila, pasove, predpasnike; jako velika zaloga belega perila za gospode, krasnih ovratnic, lovskih nogavic itd.; zadnje novosti mičnih okraskov za obleke, razne svile, žamet, pliš, fodre itd.; vse potrebščine za gg. šivilje in krojače.

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7.

Lekarna

CRISTOFOLETTI,

v Gorici, na Travniku.

Trskino (štokfiševo) jetrno olje.

Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravno-rumene barve po K 1.40, bele barve po K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

Raba tega olja je sosebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

S tem oljem se zdravejo v kratkem času in z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost in splošna slabost.

Cena ene steklenice 1 K 40 v.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kemičnem laboratoriju predno se napolnijo steklenice, zato zamorem jamčiti svojim častitim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa,

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim jetrnim oljem in izborno sredstvo za malokrvne.

Ena steklenica stane 1 K 60 v.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obrestipripisuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebnosti kredit po 3% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravnili po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.